

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu**, se sídlem nábreží Eduarda Beneše 128/4, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 4. 2022, č. j. 45561/2021-UVCR-7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2023, č. j. 8 A 57/2022-81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Ministerstvo obrany České republiky (dále jen „ministerstvo“) rozhodnutím ze dne 29. 10. 2021, č. j. MO 298010/2021-7460 (dále jen „rozhodnutí ministerstva“), zamítlo podle § 6 odst. 3 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu (dále jen „zákon o odporu proti komunismu“) žádost žalobce ze dne 27. 8. 2020 o vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu (dále jen „žádost“).

[2] Žalovaná shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí ministerstva.

II.

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Městský soud v napadeném rozsudku předně shrnul závěry správních orgánů obsažené jak v rozhodnutí ministerstva, tak i v napadeném rozhodnutí, jakož i skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Dospěl přitom k závěru, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí velmi detailně a podrobně zabývala všemi skutkovými zjištěními včetně obsahu archivních složek a vypořádala všechny aspekty žalobcem uváděné protirežimní činnosti. Z uvedených důvodů nepřisvědčil žalobci v tom, že se žalovaná dostatečně nezabývala jím tvrzenými aktivitami v náboženské oblasti a v obrodném proudu Československé strany lidové. Tyto aktivity a z nich pro věc vyplývající skutečnosti žalovaná velmi podrobně vyhodnotila na str. 19 až 23 napadeného rozhodnutí. Městský soud poukázal na to, že žalovaná k aktivitám žalobce spočívajícím v poskytování jeho bytu k setkáním katolické mládeže uvedla, že tyto byly vedeny náboženským přesvědčením žalobce, avšak důkazy o protirežimním a politickém zaměření těchto aktivit chybí. Ve vztahu ke skandování hesel neshledala žalovaná naplnění podmínek § 3 odst. 4 zákona o odporu proti komunismu, neboť nebyl zřejmý žádný závažný postih, který by si tím žalobce způsobil. Ohledně účasti žalobce na obrodném proudu Československé strany lidové (aktivity spočívající například v zastání se některých představitelů uvedené strany před nařčeními či navádění účastníků do restaurace na setkání Československé strany lidové) se městský soud ztotožnil se závěrem žalované o tom, že podle § 3 odst. 2 písm. b) zákona o odporu proti komunismu se vyžaduje kumulativní splnění tří podmínek, a to protikomunistické zaměření aktivit, organizační charakter činnosti a jejich soustavnost, dlouhodobost či jiná obdobná intenzita. Žalobcovu účast na obrodném proudu Československé strany lidové sice žalovaný podřadil pod protikomunistickou činnost směřující proti tehdejšímu režimu, tyto aktivity však již nesplňovaly další dvě podmínky vyplývající z uvedeného ustanovení (soustavnost a organizační charakter).

[5] Městský soud nesouhlasil s žalobcovým tvrzením, že žalovaná bagatelizovala jeho organizační činnost při rozmnožování samizdatu či sběru podpisů pro petici „31 bodů za náboženskou svobodu“. Žalovaná se těmito aktivitám žalobce detailně věnovala, ovšem dovodila, že k nim chybí důkazy a ani svědecké výpovědi je nepotvrdily. Ve vztahu k pomoci občanům Německé demokratické republiky pak uvedla, že se jednalo o pomoc lidem v nouzi, která byla projevem lidskosti žalobce a jeho křesťanských ideálů. Městský soud proto žalobci nepřisvědčil ani v tom, že jej žalovaná jednostranně popsala jako aktivního podporovatele režimu, který se podílel na justičních zločinech. Naopak žalovaná zvážila všechny prokázané aktivity žalobce, označila je za záslužné a odrážející lidskost a ocenila je. Nicméně žalovaná zároveň měla za prokázanou konkrétní spolupráci žalobce se Státní bezpečností (dále jen „StB“). Přestože Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 25. 9. 1996, č. j. 34 C 25/93-69 (dále jen „rozsudek ze dne 25. 9. 1996“), potvrdil neoprávněnost evidence žalobce v seznamech spolupracovníků StB, městský soud v daném řízení s ohledem na jeho povahu neměl k dispozici všechny archivní podklady a nadto v uvedeném rozsudku neposuzoval (ostatně ani nemohl) jednání žalobce z hlediska zákona o odporu proti komunismu. Z napadeného rozhodnutí a z podkladů získaných od archivních složek však podle městského soudu vyplynulo, že žalobce na několika schůzkách aktivně sděloval informace ohledně náboženských komunit, o které se bezpečnostní složky zajímaly. Tím, že tyto skutečnosti byly zřejmé z archivních materiálů, neshledal městský soud, stejně tak jako žalovaná, nutnost provádět v tomto ohledu další dokazování. Závěr žalované o spolupráci žalobce s bezpečnostními složkami ve smyslu § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu

pokračování

proti komunismu proto městský soud označil za správný a dodal, že překážka pro vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu žalobci spočívala v jeho prokazatelné spolupráci s StB, nikoliv v jeho dřívější neoprávněné evidenci spolupracovníků StB.

[6] Ve vztahu k žalobcově námitce, že nebyl seznámen s personálním obsazením žalované, a nemohl tak podat námitku podjatosti, městský soud poukázal na vyjádření žalované k žalobě, podle kterého byl žalobce řádně procesně poučen a jeho právní zástupkyně nahlížela do správního spisu. Z uvedených důvodů v mezidobí tří měsíců mezi nahlédnutím do spisu a vydáním rozhodnutí ministerstva jistě mohla vznést dotaz na personální obsazení žalované, které je navíc dostupné i na jejích webových stránkách. Městský soud odmítl také žalobní argumentaci o tom, že napadené rozhodnutí je založeno na podkladě účelově doplněného skutkového děje a konstrukcích, které neodpovídají provedeným důkazům a dehonestují žalobce jako podporovatele komunistického režimu. Podle městského soudu se jedná o ničím nepodložené tvrzení. Z rozhodnutí ministerstva ani z napadeného rozhodnutí nevyplynulo, že by došlo k dezinterpretaci historických podkladů či k vyvození závěrů nemajících oporu ve spise. Na rozdíl od žalobce tedy městský soud shledal, že ministerstvo i žalovaná vyvinuly dostatečné úsilí vedoucí k objektivnímu zjištění úplného skutkového stavu, když vyhodnocovaly řadu historických dokumentů a archiválií k osobě žalobce, přičemž současně vzaly v úvahu také pozitivní aspekty jeho činnosti.

[7] Městský soud dále zdůraznil, že závěry o propagaci Socialistického svazu mládeže, Sboru národní bezpečnosti či Československé lidové armády žalovaná zjistila z materiálu Archivu bezpečnostních složek, nikoli z neprovedených svědeckých výpovědí, jak také žalobce namítal. Ani provedení zmíněných svědeckých výpovědí na návrh žalobce nepovažoval městský soud za nutné, protože podklady podstatné pro napadené rozhodnutí byly založeny ve správním spise. Žalobní argumentace měla podle městského soudu obecný charakter, neboť žalobce polemizoval pouze se zjištěními vyplývajícími ze správního spisu, aniž by předložil svůj odlišný právní názor na řešenou věc, či uvedl, v čem je postup ministerstva nebo žalované nesprávný a v rozporu se zákonem. Městský soud tudíž uzavřel, že u prokázaných aktivit žalobce stejně jako žalovaná nedovodil splnění podmínek pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 3 zákona o odporu proti komunismu a v žalobcově případě současně existovala i překážka ve smyslu § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona pro takový postup.

III.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel městskému soudu vytýká, že neprovedl jím navržené důkazy, na základě kterých by mohl získat objektivní obraz o jeho činnosti v oblasti náboženských svobod a o jeho politické práci v obrodném proudu Československé strany lidové za minulého režimu. O svých aktivitách proti totalitnímu režimu v letech 1984 až 1989 si stěžovatel vzhledem k represivní činnosti StB nepořizoval žádné záznamy. Jeho působení je nicméně patrné z dokumentů StB a záznamů tajných spolupracovníků StB z jeho okolí. Pokud tedy stěžovatel chtěl změnit pochybnosti žalované o tom, zda splňuje podmínky pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu, neměl jinou možnost než navrhnout

výsledky svědků, kteří by dosvědčili jeho tvrzení o aktivním odporu proti totalitnímu režimu. Přestože podle § 52 s. ř. s. je na soudu, jaké důkazy provede, v souladu s judikaturou musí vždy řádně uvést důvody, pro které důkazní návrhy účastníka zamítl. Městský soud však podle stěžovatelova mínění nezdůvodnil neprovedení navržených důkazů, čímž zatížil řízení vadou odůvodňující zrušení napadeného rozsudku. Kromě toho městský soud projednávanou věc rozhodl při jediném jednání, na kterém se bez provedení navržených důkazů přiklonil k argumentaci žalované, z čehož stěžovatel dovozuje porušení svého práva na spravedlivý proces.

[10] Stěžovatel dodává, že i bez provedení navržených důkazů bylo možné na základě podkladů obsažených ve spise dospět k závěru, že nebyl spolupracovníkem ani agentem StB; snaha o zapojení do struktur StB selhala; zápisy příslušníků StB stran aktivit stěžovatele si navzájem odporují a tajní spolupracovníci popisují nedovolené aktivity žalobce; prováděl nedovolenou náboženskou činnost organizačního, edičního a pastoračního charakteru; organizoval a šířil petice za náboženskou svobodu; veřejně vystupoval za změnu politického systému a dodržování základních práv a svobod; byl aktivním účastníkem obrodného proudu Československé strany lidové; byl po roce 1989 rehabilitován, zvolen do Ústředního výboru Československé strany lidové a vykonával funkci jejího ústředního tajemníka. Z obsahu spisu podle názoru stěžovatele naopak nevyplývá, že by u něj existovala překážka podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu. V této souvislosti tedy stěžovatel namítá, že skutková podstata, z níž žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela, nemá oporu ve spise nebo je s ním v rozporu, a to způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vadu měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit.

IV.

[11] Žalovaná ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Odkazuje na argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí a závěry uvedené v napadeném rozsudku. Dodává, že jednotlivé formy odboje a odporu proti komunismu jsou v zákoně o odporu proti komunismu striktně vymezeny a poukazuje v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2016, č. j. 8 As 175/2015-116. Městský soud se podle žalované v odst. 38. napadeného rozsudku vypořádal s existencí překážky podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu a v odst. 41. napadeného rozsudku zase s důkazními návrhy stěžovatele. Stěžovatel tedy nebyl zkrácen na svých právech, přestože nyní projednávanou věc městský soud rozhodl při jediném jednání.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že by stěžovatel výslovně uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podstata jeho kasační argumentace spočívá v tom, že rozporuje postup městského soudu při dokazování. Konkrétně namítá, že městský soud neprovedl navržené důkazy a tento svůj postup dostatečně neodůvodnil. Tyto vady, pokud by byly naplněny, zakládají kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jedná se přitom

pokračování

o pochybení tak závažné, že se jím Nejvyšší správní soud musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud jej stěžovatel sám nenamítá.

[15] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není povinností soudu provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení, avšak soud vždy musí náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010-72 a řadu dalších). V opačném případě jde o tzv. opomenutý důkaz, jenž zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007-80). V rozsudku ze dne 28. 4. 2020, č. j. 4 As 372/2019-42, Nejvyšší správní soud shrnul, že „*neakceptování návrhu na provedení důkazů lze současně založit pouze argumentem, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále je myslitelný argument, podle kterého důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnutí provedení důkazu může být konečně zdůvodněno jeho nadbytečností, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována v dosavadním řízení, bez důvodných pochybností postavena najisto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89). Absence věcné úvahy soudu, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné, pak může být překlenuta pouze v případě zjevně irelevantních důkazních návrhů.*“

[16] Městský soud v napadeném rozsudku (viz odst. 39.) na základě zjištění shrnutých zejména v odst. 16. až 30. napadeného rozsudku dospěl k závěru, že ministerstvo i žalovaná opřely své závěry o objektivně zjištěný a úplný skutkový stav věci, který má oporu ve správních spisech. V odst. 31. až 36. napadeného rozsudku se věnoval námitce splnění podmínek pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 3 zákona o odporu proti komunismu a v odst. 36. až 38. napadeného rozsudku zase překážkám pro přiznání zmíněného postavení podle § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Skutečnost, že stěžovatel spolupracoval s bezpečnostními složkami, když na několika schůzkách s StB aktivně sděloval informace o náboženských komunitách, pak podle názoru městského soudu vyplynula z podkladů získaných od archivních složek taktéž obsažených ve správním spise. Městský soud proto nepovažoval za nutné provádět další dokazování za účelem rozboru této činnosti stěžovatele (viz blíže odst. 38. napadeného rozsudku). K dalším důkazním návrhům stěžovatele výsledkem jím navržených svědků k reáliím rozhodné doby městský soud uvedl, že jsou nadbytečné, a proto nedovodil potřebu je provádět. Poukázal na to, že důkazní návrhy týkající se výsledků těchto svědků byly mnohdy neurčité pro nedostatečnou identifikaci svědků (viz odst. 41. napadeného rozsudku). Zbývá dodat, že to, že bylo možno rozhodnout na základě spisového materiálu a z něj vyplývajících skutečností, potvrzuje sám stěžovatel v kasační stížnosti, byť zastává na rozdíl od správních orgánů a městského soudu názor, že ve spise je dostatek podkladů pro jím zastávaný závěr o tom, že se účastnil odboje a odporu proti komunismu a že u něj není dána překážka vyplývající z § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu (viz blíže tvrzení v části II. na straně 3. kasační stížnosti).

[17] Z uvedeného vyplývá, že městský soud nepochybil, neprovedl-li pro nadbytečnost stěžovatelem navržené důkazy výsledky svědků. Tento svůj postup totiž v napadeném rozsudku náležitě odůvodnil. Důkazy považoval městský soud za nadbytečné proto, že skutkové okolnosti, na nichž správní orgány založily svá rozhodnutí, měly oporu ve správním spisu. K porušení doktríny opomenutých důkazů ze strany městského soudu

nedošlo. Z tohoto důvodu nelze přisvědčit ani související stížnostní námitce, podle níž městský soud tím, že o žalobě rozhodl po jediném ústním jednání, při němž navržené důkazy neprovedl, porušil stěžovatelovo ústavně zaručené právo na spravedlivý proces. Žádný právní předpis nestanoví soudu povinnost provést více jednání před tím, než o věci samé rozhodne. Spíše naopak je žádoucí s ohledem na zásadu procesní ekonomie, aby soud rozhodl podle možností co nejdříve poté, co má veškeré podklady pro své rozhodnutí, a uskutečňuje-li také jednání za přítomnosti účastníků řízení, bezprostředně poté, co věc v jejich přítomnosti projednal. Tak tomu bylo i v souzené věci s ohledem na skutečnost, že městský soud důkazní návrhy stěžovatele jako nadbytečné nepřipustil.

[18] K právě uvedenému Nejvyšší správní soud dodává, že z obsahu spisu vedeného městským soudem vyplývá, že žalobce v rámci svého vyjádření ze dne 12. 1. 2023 označil 62 svědků, z nichž u některých uvedl pouze místo jejich posledního působení, nikoliv kontaktní adresu. Z obsahu uvedeného podání přitom nelze dovodit ani to, k jakým konkrétním tvrzením by měli být tito svědci vyslechnuti. Povinností městského soudu přitom nebylo, aby za stěžovatele uvedené skutečnosti domýšlel. I proto nelze postupu městského soudu, který zmíněným důkazním návrhům nevyhověl, nic vytknout.

[19] Nejvyšší správní soud tudíž neshledal vady řízení před městským soudem s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku a současně považuje napadený rozsudek za rozhodnutí srozumitelné a obsahující dostatek důvodů. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když namítá, že skutková podstata, z níž žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela, nemá oporu ve spise nebo je s ním v rozporu. Podle stěžovatelova mínění ze správního spisu nevyplývá, že by v jeho případě existovala překážka pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu. Jeho spolupráci s StB totiž vyvracejí dokumenty StB i jeho politická rehabilitace po roce 1989 ze strany Československé strany lidové.

[21] Vzhledem k tomu, jakým způsobem je formulována argumentace stěžovatele spadající pod předmětný kasační důvod, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že řízení ve správním soudnictví, včetně řízení o kasační stížnosti, je ovládáno dispoziční zásadou. S výjimkami uvedenými v § 109 odst. 4 větě za středníkem s. ř. s. je tak Nejvyšší správní soud vázán důvody uvedenými v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.), a proto obsah stížnostních bodů a kvalita jejich odůvodnění v kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54). Rozsudek krajského (zde městského) soudu je tedy přezkoumáván v intencích kasačních námitek, se zřetelem k důvodům obsaženým v § 103 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud předesílá, že nyní projednávaná stěžovatelova kasační stížnost je v převážné míře založena na veskrze obecné argumentaci. Pro tuto obecnost kasačních námitek se Nejvyšší správní soud zabýval posouzením věci také pouze a jen v odpovídající míře obecnosti. Není totiž jeho úkolem za stěžovatele domýšlet konkrétní stížnostní námitky, na základě nichž by bylo možno jeho kasační stížnosti vyhovět.

pokračování

[22] Jak uvedeno výše, stěžovatel v kasační stížnosti svoji argumentaci vztahuje k otázce existence překážek pro přiznání postavení účastníka odboje či odporu proti komunismu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu.

[23] Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunistickému režimu, za účastníka odboje a odporu proti komunismu se nepovažuje občan, který v době nesvobody byl evidován v materiálech bezpečnostních složek jako jejich spolupracovník nebo tajný spolupracovník anebo byl členem Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti, pomocníkem Pohraniční stráže nebo informátorem zpravodajského aparátu Komunistické strany Československa anebo jinak obdobně spolupracoval s bezpečnostními složkami nebo Komunistickou stranou Československa. (důraz přidán soudem).

[24] Ze spisu vedeného městským soudem vyplývá, že stěžovatel v žalobě pouze v obecnosti namítal, že žalovaná neprovedla jím navržené důkazy, především nevyslechla blíže neoznačené svědky.

[25] Z obsahu správního spisu k tomu Nejvyšší správní soud ověřil, že ministerstvo v průběhu řízení opakovaně stěžovatele vyzývalo, v návaznosti na postupné obstarávání podkladů rozhodnutí, o doplnění důkazů, kterými by mohla být jeho tvrzení prokázána (viz výzva ze dne 8. 3. 2021, č. j. MO 68974/2021-7460, nebo ze dne 21. 5. 202, č. j. MO 147852/2021-7460, či ze dne 28. 7. 2021, č. j. MO 220068/2021-7460). Stěžovatel byl v těchto výzvách vždy také poučen o tom, že pokud navrhuje důkazy výsledkem svědků, je třeba tyto označit jménem a příjmením, adresou pro doručování či dalšími kontaktními údaji, včetně uvedení toho, k čemu mají být svědci vyslechnuti. Navrženého svědka JUDr. O. T. ministerstvo vyslechlo, k dalším navrženým svědkům (Ing. Č. L., Ing. M. Š. a J. B.) stěžovatel přes opakované výzvy ministerstva kontaktní údaje či jakoukoliv bližší identifikaci neuvedl. Ve svém rozhodnutí k tomu ministerstvo uvedlo, že tyto tři svědky stěžovatel navrhoval k tvrzením vztahujícím se k překážce přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o odporu proti komunismu. Jelikož však kromě uvedené překážky shledalo ministerstvo ve stěžovatelově případě také existenci překážky podle § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona, provedení výsledků těchto svědků nepovažovalo za nezbytné. Uvedené dokazování by nemohlo nic změnit na závěrech ministerstva o existenci překážky podle posledně zmíněného ustanovení zákona o odporu proti komunismu. V dalším průběhu řízení před správními orgány již stěžovatel nenavrhoval žádné další výsledky svědků.

[26] Z rozhodnutí ministerstva dále vyplývá, že ministerstvo na základě podkladů obsažených ve správním spise, které podrobně popsalo na str. 3 až 7 svého rozhodnutí, dospělo k závěru, že aktivity stěžovatele nebylo možné podřadit pod účast na odboji či odporu proti komunismu ve smyslu § 3 odst. 2 písm. b) zákona o odporu proti komunismu (*Formou odboje a odporu proti komunismu se dále rozumí soustavná či dlouhodobá anebo jinak významná činnost spočívající v organizaci veřejných vystoupení proti komunistickému režimu, vyvíjení politické, publicistické nebo jiné prokazatelně protikomunistické činnosti zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu*). Sporným nebylo, že stěžovatel působil v obrodném proudu Československé strany lidové, jehož cílem bylo odstranit normalizační vedení této strany, nicméně nejednalo se o protirežimní činnost. Skutečnost, že by stěžovatel přispíval do samizdatového časopisu

Křesťanské obzory či šířil petici za náboženskou svobodu ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) téhož zákona (*Formou odboje a odporu proti komunismu se dále rozumí soustavná či dlouhodobá anebo jinak významná činnost spočívající v autorství petic nebo obdobných materiálů nebo veřejných vyjádření zaměřených přímo či nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu nebo zabezpečování jejich tisku nebo rozšiřování*), nemělo ministerstvo za prokázané. Stejně tak podle ministerstva nebylo prokázáno, že by stěžovatel byl postižen způsoby uvedenými v § 3 odst. 4 zákona o odporu proti komunismu (*Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí též takové veřejné politické a společenské postoje zastávané aktivně a z vlastní vůle, které bránily nástupu a udržení komunistické totalitní moci, pokud byl za ně jejich nositel uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě anebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště anebo jinak obdobně závažně postižen*). Tvrze a prokázané skandování hesel na Velehradě pro stěžovatele znamenalo pouze ukončení spolupráce s StB. Pomoc uprchlíkům z Německé demokratické republiky ministerstvo posoudilo jako charitativní činnost.

[27] Rovněž žalovaná na str. 11 až 18 napadeného rozhodnutí detailně shrnula zjištění týkající se pro věc podstatných skutečností, která vyplývala z podkladů, jež byly obsahem spisu. Z nich na str. 25 až 30 shodně s ministerstvem dovodila, že stěžovatel kumulativně nesplňuje podmínky pro přiznání požadovaného postavení podle § 3 odst. 2 písm. b) zákona o odporu proti komunismu. I když tvrzenou účast na obrodném proudu Československé strany lidové bylo možno považovat za protikomunistickou činnost směřující proti tehdejšímu režimu (1. podmínka), jelikož tato činnost spočívala v zastání se představitele Československé strany lidové a v dílčí pomoci při navádění účastníků na schůzi této strany, tato aktivita z hlediska intenzity nebyla soustavná a/nebo dlouhodobá, nýbrž šlo o dílčí jednání stěžovatele. Z uvedených důvodů chybělo splnění podmínek intenzivního soustavného (2. podmínka) a organizovaného (3. podmínka) o jednání.

[28] Žalovaná taktéž poukázala na existenci překážky pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu v souladu s § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu. Přitom nepřehlédla, že stěžovatel v důsledku rozsudku ze dne 25. 9. 1996 docílil svého výmazu z evidence spolupracovníků StB, kde byl od 21. 2. 1984 do 21. 5. 1984 veden v evidenci bezpečnostních složek jako „kandidát tajné spolupráce“, od 21. 5. 1984 jako „agent“ a od 12. 7. 1985 jako „ideový spolupracovník“, přičemž k ukončení spolupráce pro nespolehlivost stěžovatele došlo ze strany StB dne 22. 1. 1986. To však současně nevyvracelo ze správního spisu vyplývající skutečnosti z podkladů od Archivu bezpečnostních složek, že stěžovatel s bezpečnostními složkami dřívějšího režimu fakticky spolupracoval, když na několika schůzkách StB sděloval poznatky k osobám, které StB chtěla prostřednictvím stěžovatele monitorovat (viz zejména strany 15-17, jakož i 26-27 napadeného rozhodnutí). Žalovaná také poukázala na to, že městský soud v rozsudku ze dne 25. 9. 1996 (o neoprávněné evidenci stěžovatele jako spolupracovníka StB) vycházel z výpovědí bývalých příslušníků StB a pouze z několika dílčích svazků týkajících se stěžovatele, ale nezohlednil skutečnosti vyplývající z kompletní archivní spisové dokumentace, kterou obstaralo jako podklad svého rozhodnutí ministerstvo. Z toho žalovaná dovodila, že závěr městského soudu ve zmíněném rozsudku o neoprávněnosti evidence stěžovatele jako spolupracovníka StB je bez významu pro hodnocení existence překážek podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu v nynější věci. Existenci překážky podle § 4 odst. 1 písm. i) uvedeného zákona se proto žalovaná již nezabývala.

pokračování

[29] Nejvyšší správní soud tudíž po seznámení se se spisovým materiálem má ve shodě s městským soudem za to, že výše uvedené závěry ministerstva a žalované v něm mají oporu. S ohledem na to, že se správní orgány všemi obstaranými podklady zabývaly a jejich rozboru a posouzení se věnovaly velmi podrobně, jak také případně zdůraznil již městský soud, nepovažuje Nejvyšší správní soud za účelné tyto závěry správních orgánů obou stupňů přijaté na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu majícího svůj podklad ve správních spisech znovu podrobně reprodukovat. Postačí na ně odkázat. Ostatně stěžovatel také svoji kasační námitku o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci vznáší pouze v obecnosti, aniž by současně uvedl, jaké podklady byly opomenuty, či v čem spočívá rozpor skutkových zjištění učiněných správními orgány s podklady ve správním spise. Pokud v kasační stížnosti obecně namítá, že jeho spolupráci s StB vyvracejí dokumenty StB i jeho politická rehabilitace po roce 1989 ze strany Československé strany lidové, pak zbývá dodat, že se jedná o tvrzení veskrze obecná bez jakékoliv provázanosti na podklady či výpovědi konkrétních svědků, z nichž lze uvedené dovodit.

[30] Podle Nejvyššího správního soudu lze tedy v míře obecnosti odpovídající obecnosti kasační námitky týkající se otázky existence překážek pro přiznání požadovaného postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu shrnout, že ze spisového materiálu jednoznačně plyne, že existence uvedené překážky byla prokázána, neboť stěžovatel s bezpečnostními složkami dřívějšího režimu fakticky spolupracoval, když podle agenturních záznamů na šesti schůzkách sděloval StB požadované informace. Uvedená zjištění vyplývající ze správního spisu pro závěr o existenci překážek podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu podle Nejvyššího správního soudu postačují.

[31] Jak již případně uvedla nejen žalovaná, ale poté i městský soud, ani rozsudek ze dne 25. 9. 1996 o tom, že stěžovatel byl neoprávněně zapsán v seznamech spolupracovníků StB, nebrání uvedenému závěru o existenci překážek podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odporu proti komunismu. V tomto rozsudku totiž městský soud vycházel především ze svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB a z velmi úzkého okruhu podkladů, které byly v nynějším řízení doplněny o další skutečnosti. Nelze dále přehlížet ani to, že městský soud v rozsudku ze dne 25. 9. 1996 hodnotil evidenci stěžovatele jakožto spolupracovníka StB výlučně ve světle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky. Nyní souzená věc se však týká jiné otázky, a to přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle zákona o odporu proti komunismu, v němž jsou podmínky pro vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu upraveny samostatně především v § 3 zákona o odporu proti komunismu [ve spojení s jeho § 2 písm. b)] stanovícím formy odboje a odporu proti komunismu a dále též v § 4 téhož zákona stanovícím překážky bránící přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu.

[32] Nejvyšší správní soud k právě uvedenému pro úplnost dodává, že existence překážek pro přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu podle § 4 zákona o odporu proti komunismu, k níž se vztahovala kasační argumentace stěžovatele, je otázkou samostatnou, nezávislou na závěrech správních orgánů o tom, že žalobce nesplňuje zákonné

podmínky pro přiznání uvedeného postavení podle § 3 téhož zákona. Jinými slovy, správní orgány ve stěžovatelské věci shledaly absenci podmínek pro přiznání požadovaného postavení podle § 3 zákona o odporu proti komunismu, k čemuž konkrétní kasační argumentace nesměřovala. Současně dovodily existenci překážky pro přiznání tohoto postavení podle § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona. I pokud by existence uvedené překážky, kterou stěžovatel rozporuje, nebyla dána, přesto stále není prokázáno, že stěžovatel splňuje podmínky § 3 daného zákona, aby mu požadované postavení bylo přiznáno.

[33] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že správní orgány při posouzení věci vyšly z dostatečně zjištěného skutkového stavu, který má oporu ve spisech, a proto ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl naplněn.

VI.

[34] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a právo na náhradu nákladů tohoto řízení nemá. Žalované jako v řízení úspěšnému účastníkovi žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu